

SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPEN

EFFEKTRAPPORT

ANTAGEN AV SVENSKA LÄKARE MOT KÄRNVAPENS STYRELSE
22 JANUARI 2022

Organisationsnummer: 812000–2202

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. AVGRÄNSNINGAR	2
1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning.....	2
1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. Verksamhetsområde och geografi.....	2
1.3 Redogör för tidsperioden som rapporten gäller	2
2. BESKRIV ER FÖRÄNDRINGSTEORI	2
2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er).....	2
2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter	2
2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter	3
2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras.....	4
3. RAPPORTERA RESURSER	4
3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2).....	4
3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2)...	5
4. RAPPORTERA PRESTATIONER	5
4.1 Redogör för prestationer.....	5
5. UTVÄRDERA UTFALL OCH EFFEKTER	6
6. UTVÄRDERA HUR DET GICK	6
6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål.....	6
6.2 Utvärdera effekter i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål.....	7
6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden	7
7. BESKRIV HUR NI MÄTER	7
7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer	7

1. AVGRÄNSNINGAR

1.1 Beskriv organisationen i termer av associationsform, verksamhetsområden och geografisk täckning

Svenska Läkare mot Kärnvapen är en ideell förening med juridiskt säte i Stockholm. Organisationsnummer är 812000–2202. Föreningen är rikstäckande och arbetar nationellt men även internationellt genom medlemskap i International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) och International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN). Svenska Läkare mot Kärnvapens syfte är att sprida kunskap om kärnvapnens medicinska effekter samt att genom vetenskaplig forskning bidra till denna kunskap. Målet är att stärka opinionen mot kärnvapen, så att kärnvapenkrig förhindras.

1.2 Redogör för rapporteringens avgränsningar med beaktande av t.ex. Verksamhetsområde och geografi

Effektrapporten omfattar all verksamhet vad gäller påverkansarbete kring kärnvapenedrustning, såväl nationellt som internationellt.

1.3 Redogör för tidsperioden som rapporten gäller

Effektrapporten sträcker sig från september 2020 till augusti 2021. Den följer således vårt räkenskapsår.

2. BESKRIV ER FÖRÄNDRINGSTEORI

I denna sektion rapporteras inte resultat (det görs i sektion 3–6 nedan). Ni kan välja mellan att beskriva hela er förändringsteori inkl. den del som faller inom rapportens avgränsningar, eller bara den del som faller inom rapportens avgränsningar.

2.1 Beskriv problemet ni adresserar och för vilken/vilka målgrupp(er)

Risken för en global kärnvapenkatastrof är idag lika stor som under kalla kriget. Hotet beror bland annat på en försvagad folkrätt vad gäller kärnvapen, att kärnvapen ges en större roll i militära strategier, samt risker för att mer ”användbara” kärnvapen utvecklas, vilket sänker tröskeln för kärnvapenkrig. Ökade politiska spänningar mellan kärnvapenmakter ökar risken ytterligare för en katastrof.

Genom att informera om de medicinska konsekvenserna av kärnvapen vill vi påverka beslutsfattare och upplysa allmänheten om de faror som kärnvapen utgör. Vi tror att genom information är människor mer benägna att ta kloka beslut som kommer alla människor till gagn.

2.2 Redogör för vilken typ av resurser ni använder för att nå tänkta effekter

Svenska Läkare mot Kärnvapen är den svenska föreningen i paraplyorganisationen IPPNW. Vi samarbetar i arbetet för en kärnvapenfri värld inom ICAN och i det svenska Nätverket för kärnvapenedrustning men även enskilt och tillsammans med andra organisationer på

behovsbasis. ICAN samlar gräsrotsorganisationer från hela världen med olika inriktningar i arbetet mot kärnvapen. Fler än 600 organisationer över 100 länder är registrerade som partners till ICAN och Svenska Läkare mot Kärnvapen sitter i kampanjens globala styrgrupp. Nätverket för kärnvapenedrustning samlar ca. 15 organisationer i Sverige och arrangerar tillsammans seminarier, möten och sprider information och kunskap om kärnvapenfrågan.

Majoriteten av Svenska Läkare mot Kärnvapens arbete har genom åren utförts av medlemmarna. En stor del av Svenska Läkare mot Kärnvapens medlemmar har varit aktiva sedan början på 80-talet och besitter därmed stor kompetens, erfarenhet och nätverk som bidrar till organisationens mål. Nya medlemmar ger tillskott av energi och nya idéer utifrån erfarenheter från andra organisationer eller frågor. Vår medlemskår är trogen, generös och pålitlig.

Som stöd till medlemmarnas arbete finns ett kansli med anställd personal som hanterar det löpande arbetet för att organisationen ska fungera i ett långsiktigt perspektiv och på daglig basis. En allt ökande del av verksamheten utförs också av anställd personal på kansliet. Personalen är utbildad inom bland annat internationell politik och rätt, journalistik, ekonomi och redovisning, och bidrar till att utforma organisationens opinions- och påverkansarbete på ändamålsenliga sätt.

Svenska Läkare mot Kärnvapen har sedan lång tid tillbaka statligt ekonomiskt stöd genom Folke Bernadotteakademins stöd till civilsamhället, och vi mottar regelbundna och generösa ekonomiska bidrag från medlemmar och stödpersoner. Detta tillsammans med en ansvarsfull förvaltning av föreningens resurser har gett föreningen en god och välskött ekonomi som möjliggör genomförandet av projekt med goda resultat.

2.3 Redogör för vilka aktiviteter ni genomför för att nå tänkta effekter

Vi arbetar på olika nivåer med informations- och påverkansarbete.

Informationsarbete

Tidskriften *Läkare mot Kärnvapen* ges ut fyra gånger om året med en upplaga på ca 3 400 exemplar. Den skickas till föreningens medlemmar, politiker, journalister, medicinska bibliotek, fredsföreningar samt andra personer i Sverige och internationellt som arbetar med kärnvapenfrågorna. *Lär om Kärnvapen* är ett webbaserat informationsmaterial framtaget av Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen och Norska Läkare mot Kärnvapen. Materialet riktas främst till skolor och uppdelat i ämnen såsom geografi, politik, miljö/klimat. Materialet är översatt till engelska, norska och det finns även en sammanfattning på ryska. Under verksamhetsåret har vi även anordnat flera webinar för att informera och vidareutbilda medlemmar och allmänt intresserade i kärnvapenfrågan. Vi arbetar med att nå ut kring kärnvapenfrågan och FN:s konvention om förbud mot kärnvapen via media för att öka kunskapen och bredda diskussionen kring Sveriges roll i kärnvapenedrustningen. Vi närvarar vid internationella och nationella möten och förhandlingar om kärnvapen vilket möjliggör såväl direkt påverkansarbete som kompetensutveckling och informationsspridning.

Direkt påverkansarbete

2011 var Svenska Läkare mot Kärnvapen med och startade Riksdagens nätverk mot kärnvapen som har haft varierad aktivitetsgrad under åren, ibland upp till flera möten varje termin och ibland enbart informationsdelning via mail. Utöver detta nätverk så har vi möten med politiker inom olika partier för att bygga engagemang i kärnvapenfrågan. Vi har vid flera tillfällen arrangerat informations- och dialogmöten med UD inför och efter exempelvis NPT-möten. Vi har vid flera tillfällen haft möten med utrikesministern samt kontinuerliga möten och dialog med Utrikesdepartementets enhet för Nedrustning- och Ickespridning (UD-NIS) och Sveriges nedrustningsambassadör. Vi för även dialog med myndigheter och andra aktörer som på olika sätt arbetar med kärnvapenfrågan.

Inom ramen för vårt påverkansarbete skriver vi debattartiklar, analyser, bloggar och tar fram rapporter, kartläggningar och annat material för att påverka och ge nya perspektiv till relevanta aktörer.

2.5 Redogör för de effekter på längre sikt som ni vill åstadkomma, samt när i tid de förväntas realiseras

Vår vision är en kärnvapenfri värld. På kortare sikt (3–5 år) är vårt mål att alla stater, inte bara kärnvapenstaterna, ska erkänna sitt ansvar att verka för kraftfull och hållbar nedrustning av världens kärnvapenarsenaler. Genom att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen (TPNWF) trädde i kraft under verksamhetsåret, 22 januari 2021, ökar stigmat kring kärnvapen. Detta, tillsammans med ett växande antal anslutna stater, kommer att öka pressen på kärnvapenstaterna att nedrusta och bidra till genomförandet av icke-spridningsavtalet, NPT. Sverige är en viktig aktör bland de kärnvapenfria staterna och vi anser att Sverige med sin långa tradition av freds- och nedrustningsarbete kraftfullt bör verka för en kärnvapenfri värld genom att skriva under och ratificera FN:s konvention om förbud mot kärnvapen inom en snar framtid.

Vi arbetar för att Sverige under de kommande åren också kommer att stärka sitt nedrustningsarbete genom att mer fokusera på vad Sverige som icke-kärnvapenstat kan göra för att sätta konkret press på kärnvapenstaterna, i stället för att fortsätta på samma linje som under snart 50 år – tala om för kärnvapenstaterna vad de borde göra. Ett av våra mål är att Sverige ska bli en mer aktiv, modig och normskapande nedrustningsnation inom en 10 årsperiod.

3. RAPPORTERA RESURSER

3.1 Ange organisationens totala verksamhetskostnader för tidsperioden i 1.3 (utan beaktande av effektrapportens angivna avgränsningar i 1.2)

Svenska Läkare mot Kärnvapen hade under verksamhetsåret 2020–2021 verksamhetskostnader på 2 873 401 kronor.

3.2 Redogör för den del av organisationens verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar (samma som 3.1 om inga avgränsningar gjorts i 1.2)

Samma som i 3.1.

4. RAPPORTERA PRESTATIONER

4.1 Redogör för prestationer

Sedan Svenska Läkare mot Kärnvapen grundades 1981 har vi haft stora framgångar både nationellt och internationellt tillsammans med den internationella läkarrörelsen mot kärnvapen, IPPNW. År 1985 mottog Svenska Läkare mot Kärnvapen tillsammans med IPPNW Nobels fredspris med motiveringen att vi gjort "considerable service to mankind by spreading authoritative information and in creating an awareness of the catastrophic consequences of atomic warfare". 2017 mottog Svenska Läkare mot Kärnvapen en andra gång Nobels fredspris, denna gång som del av den internationella styrgruppen för ICAN, International Campaign to Abolish Nuclear Weapons och arbetet med FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

Svenska Läkare mot Kärnvapen var med och lanserade ICAN 2007 tillsammans med IPPNW. Idag är ICAN den ledande gräsrotsrörelsen i arbetet för kärnvapnens avskaffande och samlar över 600 partnerorganisationer i fler än 100 länder. Vi sitter sedan 2012 i ICAN:s internationella styrgrupp där vi bidrar med att utforma strategi, personal- och administrativa rutiner och ekonomiskt överseende.

Sedan 2011 har vi varit koordinatörer för Riksdagsnätverket mot kärnvapen där vi sammankallar till regelbundna möten och seminarier samt förser ledamöter och suppleanter i utrikes- och försvarsutskottet med uppdateringar via mailutskick. Vi har sedan starten av nätverket sett en ökad aktivitet i riksdagen i kärnvapenfrågan och detta arbete möjliggör ett breddat kontaktnät och chans att hålla kärnvapenfrågan aktuell.

Sedan 2012 har Svenska Läkare mot Kärnvapen arbetat mot investeringar i kärnvapen och genom våra påtryckningar har alla svenska storbanker och pensionsfonder avyttrat sina investeringar i kärnvapen samt utvecklat och uppdaterat sina policys om kärnvapen. Vårt arbete gentemot banker och pensionsbolag fortsätter, om än i något lägre tempo. Vårt arbete gentemot de statliga pensionsfonderna har däremot ett högre tempo och vi har under verksamhetsåret arbetat för att Tredje AP-fonden ska avyttra sina innehav i kärnvapen samt för att få AP-fondernas etikråd att ändra sin hållning om kärnvapen. 2019 trädde den nya lagen för AP1-4 om mer hållbara investeringar i kraft och vi i Svenska Läkare mot Kärnvapen bidrog till lagförändringen i en remissrunda tillsammans med kampanjen Schyssta pensioner.

Svenska Läkare mot Kärnvapen en viktig aktör i arbetet för FN:s konvention om förbud mot kärnvapen, genom vår plats i ICAN:s internationella styrgrupp. Konventionen, som är ett historiskt avtal och det största framsteg som skett i kärnvapenfrågan på över 20 år, antogs vid FN:s högkvarter i New York 2017. 122 stater, däribland Sverige, röstade för avtalet. Svenska Läkare mot Kärnvapen var drivande för att avtalet skulle förhandlas fram och för att Sverige skulle delta och rösta ja. Att regeringen 2017 deltog vid förhandlingarna och röstade ja till

kärnvapenförbudet var enligt vår bedömning ett resultat av Svenska Läkare mot Kärnvapens mångåriga opinions- och påverkansarbete. Under alliansregeringen var motståndet stort och vi arbetade intensivt med att skapa intresse för frågan hos den dåvarande oppositionen. Detta arbete, att stödja, uppmuntra och stärka politiker är en kontinuerlig del i vårt arbete som leder till långsiktigt resultat. I mars 2022 äger kärnvapenkonventionens första statspartsmöte rum och vi ser att vårt påverkansarbete bidragit till regeringens besked om att Sverige kommer att delta vid mötet i egenskap av observatör.

Under detta verksamhetsår har Svenska Läkare mot Kärnvapen uppmärksammat att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen fick sin 50:e ratificering, vilket krävs för avtalets ikraftträdande. Vi uppmärksammade också att det är första gången någonsin Sverige inte är med i ett nedrustningsavtal när det träder i kraft.

Vi har under året arbetat tillsammans med ICAN kring en rapport som ska belysa den brist på beredskap och kapacitet som finns inom hälso- och sjukvårdssystemet i kärnvapenstaterna i händelse av en kärnvapenattack. Vi har även tagit fram en svensk version av rapporten, som kartlägger den svenska sjukvårdens kapacitet i händelse av en kärnvapenattack. Rapporterna kommer att släppas under kommande verksamhetsår.

Vi har också arbetat med att stödja, uppmuntra och stärka individer och grupperingar inför Socialdemokraternas kongress november 2021.

5. UTVÄRDERA UTFALL OCH EFFEKTER

Ingår inte i vår effektrapport.

6. UTVÄRDERA HUR DET GICK

6.1 Utvärdera prestationer i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller satta mål

Under detta verksamhetsår, när nobelpriset har svalnat och det mer trägna arbetet med att få Sverige att ansluta till FN:s kärnvapenförbud fortsätter, kan vi ändå se att flera viktiga resultat uppfyllts. Några av dessa är att Sverige kommer att delta som observatör till första statspartsmötet av FN:s konvention om förbud mot kärnvapen och att kärnvapenfrågan fortfarande är aktuell. För att vara en så pass liten organisation med relativt små resurser har vi lyckats väl med våra uppsatta mål.

Vi har pressat både AP-fondernas Etikråd och den Tredje AP-fonden under året och arbetat fram en kartläggning över deras kärnvapeninnehav som lades fram efter verksamhetsårets slut. Vi har sett till att debatten om FN:s konvention om förbud mot kärnvapen har hållits levande, i såväl media, bland civilsamhälle och både inom och mellan riksdagspartier. Då vårt mål är att skapa opinion mot kärnvapen och att sprida kunskap om kärnvapens medicinska effekter bedömer vi att vårt arbete under verksamhetsåret tillfredsställande har uppfyllts.

Vi lägger ner mycket resurser på ICAN inom den internationella styrgruppen. Förutom att vi sitter i HR-kommittén så har vi under året blivit valda till kassör för ICAN:s formella

organisation samt invalda i finanskommittén. Arbetet i dessa kommittéer är resurskrävande och inom HR-kommittén har vi under året tagit fram flera nya policys och strategier. Att arbeta internationellt, med personer i olika tidszoner tar tid och resultaten av arbetet ser vi först längre fram. ICAN växer och det blir en allt större utmaning att se till att kampanjen utvecklas i takt med att fler organisationer ansluter sig och att ekonomin ökar. Utifrån vår förenings storlek och med det vi bidrar med så har arbetet ändå gett positivt resultat detta år som i längden kommer att leda till en ökad organisationsprofessionalism. Vi kommer fortsätta att utvärdera vår arbetsinsats i förhållande till effekter.

6.2 Utvärdera effekter i förhållande till använda resurser, tidigare resultat, andras resultat och/eller sätta mål

Ingår inte i vår effektrapport.

6.3 Utifrån periodens resultat, dela lärdomar och vad ni avser göra för att upprätthålla och förbättra resultatet i framtiden

SLMK är partipolitiskt oberoende och vi arbetar långsiktigt i kärnvapenfrågan med fokus på medicinska effekter av kärnvapnen. Detta sker i en kontext där frågan i Sverige har blivit alltmer partipolitiskt laddad vilket medför att resultat är svåra att mäta utifrån våra egna prestationer och arbetssätt utan fluktuerar beroende på den partipolitiska situationen i Sverige. På 80-talet kunde föreningen på ett annat sätt genom moraliska och logiska argument driva nedrustningsarbetet framåt medan det i dagens debatt mer är avhängigt vilket politiskt parti man sympatiserar med och det partiets förhållande till Natofrågan. Det är inte heller bäst argument som vinner, eller att moral och etik står i första ledet, utan även här är det politiska parti man sympatiserar med och var man står i Natofrågan som är avgörande.

Något vi behöver arbeta mer med är hur vi i debatten lyckas separera kärnvapenfrågan från Natofrågan och hur vi kan motivera beslutshavare att kärnvapennedrustning är nödvändig oavsett partitillhörighet. Vi vet att Sveriges roll är viktig och att Sverige kan påverka den för närvarande stillastående nedrustningsprocessen genom praktiska steg, vilket vi vill förmedla till befattningshavare inom regering och riksdag.

Vi behöver också arbeta mer med att öka inflödet av nya medlemmar för att säkra vår trovärdighet och det ekonomiska oberoende som vi har åtnjutit under alla år. Vi tror att en nyckel är att tydliggöra läkarens viktiga roll för kärnvapennedrustningen och med den ännu tydligare profilen tror vi att vi även kan påverka politiken mer. Vi har under verksamhetsåret arbetat med att stärka profilen, både genom att arbeta om vår hemsida men även vår övriga kommunikation och budskap.

7. BESKRIV HUR NI MÄTER

7.1 Ange definitioner för de mått som ni använder för att mäta prestationer

De mått som vi finner användbara för att utveckla oss och vår verksamhet är bara till viss del kvantitativa. Vi kan mäta antalet mottagare av våra nyhetsbrev, följare på sociala medier, medlemsantal och prenumerationer på vår tidskrift. Vi kan också mäta hur många som

kommer på de seminarier och möten vi anordnar, såväl för allmänheten som i riksdag och med myndigheter och departement. Dessa mått är dock bara delvis intressanta, de är en indikator på att vår verksamhet är intressant och relevant och vi kan se om vi och vårt budskap tappas eller ökar i intresse. Vi kan däremot inte genom dessa mått mäta vår reella effekt på kärnvapenfrågan.

Det vi får titta på är en omvänd frågeställning; vilka debatter, frågor och rörelser skulle vi ha sett i kärnvapenfrågan utan vår förening, vårt budskap och vår verksamhet? Skulle FN:s konvention om förbud mot kärnvapen ha varit en fråga i Sverige om vi inte hade funnits? Skulle regeringen ha haft kärnvapenedrustning som en av utrikespolitikens hörnstenar? Skulle Nätverket för kärnvapenedrustning ha fortsatt sin verksamhet och skulle tre av fyra AP-fonder ha slutat investera i kärnvapen? Den typen av frågeställningar blir alltmer tydliga för oss när vi ska titta på vilka prestationer vi kan härleda till vår förening och vår verksamhet. Det tydliga svar vi kan se är att ingen av ovanstående frågeställningar skulle ha svarats jakande utan Svenska Läkare mot Kärnvapens trovärdiga, trägna och uthålliga arbete.